

Woord van leven - november 2022

"Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden" (Matteüs 5, 7).

Hier vind je verschillende digitale versies van het maandelijkse Woord van Leven (video voor iedereen, video voor kinderen, Powerpoint voorstelling, MP3 Podcast, stripverhaal voor kinderen of tieners) : www.woord-van-leven.be

In het evangelie van Matteüs vind je kort nadat Jezus een bekende persoonlijkheid is geworden, een belangrijke toespraak van hem: de bergrede. De berg waar het gebeurt, verwijst symbolisch naar de berg Sinaï waar Mozes zijn wet gegeven heeft. De berg hier is als een nieuwe berg Sinaï waarop Jezus Christus, de nieuwe Mozes, zijn "wet" aanbiedt.

In het vorige hoofdstuk was er sprake van grote menigten die Jezus begonnen te volgen en tot wie Hij zijn leringen richtte. Deze toespraak geeft Jezus aan de leerlingen, aan de ontluikende gemeenschap, aan degenen die later christenen zullen worden genoemd. Hij introduceert het "koninkrijk der hemelen" dat de centrale kern vormt van zijn prediking.^[1] De bergrede start met de Zaligsprekingen. Die zijn het manifest, het programma van wat Jezus wil, de boodschap van verlossing. Het is de "samenvatting van heel de Blijde Boodschap, de openbaring van Gods reddende en bevrijdende liefde."^[2]

"Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden".

Wat is barmhartigheid? Wie zijn de barmhartigen? Deze uitspraak begint met het woord "zalig"^[3], dat gelukkig of bevoorrecht betekent en ook de betekenis krijgt van door God gezegend te zijn. In de tekst staat deze uitspraak centraal tussen de negen zaligsprekingen. Die willen geen gedrag aanduiden waarvoor je een beloning krijgt, maar het zijn echte kansen om een beetje meer op God te gelijken. In het bijzonder zijn de barmhartigen degenen die een hart vol liefde hebben voor God en voor hun broers en zusters, concrete liefde die zich richt op de minsten, de vergetenen, de armen, op degenen die deze belangeloze liefde nodig hebben. Barmhartigheid is eigenlijk één van de eigenschappen van God^[4]; ook Jezus zelf is één en al barmhartigheid.

De zaligsprekingen gooien de gangbare principes van ons denken omver en veranderen die. Je kan spreken van een transformatie en revolutie van onze manier van denken. Het zijn niet alleen troostende woorden, ze hebben ook de kracht om ons hart te veranderen. Ze hebben de macht om een nieuwe mensheid te creëren, ze maken de verkondiging van het Woord effectief. Het is belangrijk om de zaligspreking van de barmhartigheid ook met jezelf te beleven, om te erkennen dat je die buitengewone, overvloedige en immense liefde nodig hebt die God voor ieder van ons heeft.

In het Hebreeuws is het woord voor barmhartigheid verwant met het woord voor "baarmoeder"^[5] en roept een goddelijke barmhartigheid zonder grenzen op, zoals het mededogen van een moeder voor haar kind. Het is *"een liefde die niet afmeet, die overvloedig is, universeel, concreet. Een liefde die gemeenschap creëert en leidt tot wederzijdsheid, het uiteindelijke doel van de barmhartigheid. [...] En wanneer we op de een of andere manier beledigd worden of onrechtvaardig worden behandeld, laten we dan vergeven. We zullen vergeving ontvangen. Laten we de eersten zijn die de stap zetten naar de ander, de eersten die medelijden hebben. Ook al lijkt het misschien veel gevraagd en te moeilijk, maar laten we onszelf in contact met iedere naaste afvragen hoe zijn of haar moeder zich zou hebben opgesteld tegenover hem of haar. Deze gedachte kan ons helpen om begrip te hebben voor iemand en te leven volgens het hart van God."*^[6]

"Zalig de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid ondervinden".

"Na twee jaar huwelijk besloten onze dochter en haar man uit elkaar te gaan. We hebben haar terug in ons huis opgenomen. Als er spanningen waren, probeerden we haar geduldig lief te hebben met vergeving en begrip in ons hart. We stonden open voor haar en haar man. Vooral probeerden we geen oordelen te hebben. Na drie maanden luisteren, discrete hulp en veel bidden zijn ze opnieuw samen, op een bewustere manier, met vertrouwen en hoop".

Barmhartig zijn is in feite meer dan vergeven. Het gaat erom een groot hart te hebben, verlangen om alles wat onze relatie met anderen in de weg staat helemaal te verbranden en uit te wissen. Jezus' uitnodiging om barmhartig te zijn is een aanbod om dichterbij het oorspronkelijke plan van God te komen. We kunnen worden waarvoor we geschapen zijn: leven en zijn naar het beeld en de gelijkenis van God.

Letizia Magri en de Commissie Woord van Leven

^[1] Zie Mat 4, 23 en 5, 19-20.

^[2] Chiara Lubich, *Woord van leven van november 2000*.

^[3] In het Grieks *makarios*; het wordt zowel gebruikt om een toestand van geluk, geluk van mensen te beschrijven, maar ook om de bevoorrechte toestand van de goden aan te geven in vergelijking met die van mensen.

^[4] In het Hebreeuws *hesed*, dat wil zeggen onbaatzuchtige en verwelkomende liefde, klaar om te vergeven.

^[5] In het Hebreeuws: *rahamim* (barmhartigheid) en *reham* (baarmoeder).

Het Germaanse woord 'barmhartigheid' betekent *hart* hebben voor de *arme*, de ellendige en is een letterlijke vertaling van het Latijnse *misericordia*.

^[6] Vgl. Chiara Lubich, *Woord van leven van november 2000*.